

2. Сучасні технології публічного управління та адміністрування.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЄВОГО ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ НА ОСНОВІ РОЗРОБЛЕННЯ Й УПРОВАДЖЕННЯ ОРГАНАМИ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ ІННОВАЦІЙНИХ ІНСТРУМЕНТІВ ТА ТЕХНОЛОГІЙ

Шумська Ганна Миколаївна, канд. екон. наук, доц.

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Забезпечення дієвого публічного управління в Україні є одним із основних напрямів прискорення темпів розвитку її національної економіки, виходу з кризових ситуацій, розв'язання суспільних проблем в умовах дефіциту матеріально-фінансових ресурсів. Особливо це важливо в умовах воєнного стану, в якому перебуває наша країна. Саме тому стійкий соціально-економічний розвиток національної економіки в Україні передусім повинен ґрунтуватися на масштабному, швидкому та своєчасному оновленні змісту публічного управління шляхом розроблення й упровадження органами публічної влади інноваційних інструментів та технологій. За цих умов ефективне здійснення інноваційної діяльності органами публічної влади повинно стати підґрунтям для досягнення соціально-економічного розвитку національної економіки України та створення передумов європейської інтеграції. Це обґрунтовує актуальність даного дослідження.

Реформи суспільства та його окремих сфер, що активно запроваджуються в Україні, повинні мати комплексний характер, а їх результативність залежатиме від дієвості здійснення інноваційних процесів у діяльності органів публічної влади. У цьому контексті слід зауважити, що без впровадження відповідних інновацій у системі органів публічної влади (для виконавчих органів місцевого самоврядування об'єднаних територіальних громад це – інновації у сфері управління соціально-економічним потенціалом території), які є особливо необхідними в умовах реформ, органи влади не зможуть забезпечити надання якісних публічних послуг населенню країни, а також досягти високого рівня суспільного розвитку та побудувати в Україні громадянське суспільство. Слід зауважити, що використання того чи іншого інноваційного інструменту, управлінської технології, підходу до управління, форми, методу роботи органів публічної влади на практиці повинне базуватися не тільки на урахуванні накопиченого світового досвіду і наявних фінансових ресурсів, але й на урахуванні особливостей їх роботи, що забезпечить дієвість і результативність здійснення інноваційної діяльності органами публічної влади. При цьому дієвість інноваційної діяльності органів публічної влади полягає у створенні сприятливих умов для стійкого розвитку національної економіки відповідно до стратегічних цілей і завдань держави при мінімальних витратах на здійснення цієї діяльності шляхом удосконалення роботи органів публічної влади (наприклад, використання того чи іншого інноваційного інструменту, управлінської технології, підходу до управління, форми, методу роботи органів влади).

Серед основних перешкод проведення ефективної інноваційної політики та упровадження органами публічної влади інноваційних інструментів та технологій в Україні можна виділити [1 – 6]: нестабільність політичної й операційної сфери; недосконала нормативно-правова база у сфері стимулювання і підтримки інновацій; неефективне інституційне забезпечення інноваційної діяльності в органах влади; недостатньо ефективна кадрова політика щодо зменшення опору персоналу інноваціям в органах влади; недостатній рівень мотивації персоналу органів влади щодо здобуття та застосування ним нових компетентностей у сфері інновацій тощо. Отже, можна відзначити деякі покращення (зниження бар'єрів) для розвитку інновацій в Україні, однак для повноцінного здійснення публічного управління в умовах реформ органи влади потребують використання комплексного підходу щодо забезпечення дієвої інноваційної діяльності, який дозволить не тільки підвищити результативність системи публічного управління в цілому, але й досягти високого соціально-економічного розвитку національної економіки.

Сьогодні українські реалії показують необхідність удосконалення окремих аспектів забезпечення дієвої інноваційної діяльності органів влади в країні, що дозволить підвищити

результативність системи публічного управління та адміністрування в умовах реформ, серед яких доцільно виділити такі: забезпечення ефективної реалізації механізмів публічно-приватного партнерства, розвитку науково-інноваційного співробітництва державного та недержавного сектору науки, закладів вищої освіти з реальним сектором економіки на основі гармонізації нормативно-правового забезпечення в країні; реалізація інноваційної кадрової політики органами влади, що спрямована на посилення професійної спрямованості (обов'язковість формування громадянських компетентностей) та активізацію праці потенційних впроваджувачів нововведень; створення офісів інноваційної діяльності всередині органів влади для посилення інституційного забезпечення інноваційної діяльності в органах влади; запровадження інноваційної культури в органах влади для досягнення відкритості і готовності кадрів до нововведень; використання механізму електронного урядування в органах влади та сучасних інформаційно-комунікаційних технологій під час здійснення їх інноваційної діяльності; запровадження методології управління проектами для підвищення фінансової спроможності органів влади.

Грунтуючись на вищезазначеному та беручи до уваги відповідні наукові розробки [4 – 6], необхідно зауважити, що для підвищення якості та дієвості інноваційна діяльність в органах влади потребує належного забезпечення (нормативно-правового, інституційного, кадрового, мотиваційного, науково-методичного, фінансового, інформаційно-комунікаційного). Це може бути досягнуто за рахунок:

гармонізації нормативно-правового забезпечення в країні на основі забезпечення ефективної реалізації механізмів публічно-приватного партнерства, розвитку науково-інноваційного співробітництва державного та недержавного сектору науки, закладів вищої освіти, наукових установ з реальним сектором економіки;

удосконалення інституційного забезпечення інноваційної діяльності в органах публічної влади на основі створення віртуальних результативних підрозділів в їх організаційних структурах управління, зокрема, офісів інноваційної діяльності [доповнено на основі [4]];

реалізації повноцінної інноваційної кадрової політики в органах влади, яка буде спрямована не тільки на посилення професійної спрямованості та активізацію праці потенційних впроваджувачів нововведень, але й на створення мотиваційного середовища для активізації впровадження інновацій, від чого напряму залежить соціально-економічний розвиток національної економіки, а також конкурентоспроможність країни в цілому;

підвищення мотивації впроваджувачів інновацій в органах влади, що дозволить досягти значного соціального й економічного ефектів під час реалізації державної економічної політики в Україні. Крім сфери мотивації творчої діяльності публічних службовців органів влади, інноваційні зміни повинні також торкатися орієнтирів і показників виконання обов'язків публічними службовцями та керівниками, питань корпоративної культури з формуванням нової етики публічної служби;

посилення науково-методичного забезпечення інноваційної діяльності в органах публічної влади на основі запровадження інноваційної культури в органах влади для досягнення відкритості і готовності кадрів до нововведень;

удосконалення інформаційно-комунікаційного забезпечення інноваційної діяльності в органах влади на основі масштабного запровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, що прискорить перехід до повноцінного «електронного уряду» і підвищить рівень професійної мобільності службовців під час інноваційної діяльності;

удосконалення фінансового забезпечення інноваційної діяльності в органах влади на основі активного запровадження методології проектного підходу до підвищення фінансової спроможності органів влади (розроблення і реалізація проектів регіонального розвитку, грантрайтинг тощо). Це, у свою чергу, допоможе зменшити фінансове навантаження на державний бюджет (зменшення суми дотацій місцевим бюджетам і бюджетам об'єднаних територіальних громад з боку держави) і сприятиме більшій державній підтримці реального сектору економіки [доповнено на основі [6]].

Грунтуючись на наведеному вище, між процесом досягнення стійкого розвитку

національної економіки та процесом забезпечення дієвої інноваційної діяльності органів влади визначено зв'язок, який ґрунтується на здійсненні результативного публічного управління та адміністрування (дієві інноваційні процеси у системі публічного управління й адміністрування забезпечують досягнення стійкого соціально-економічного розвитку національної економіки).

При цьому окреме місце виділено процесу реалізації інноваційної кадрової політики, яка базується: на управлінні професійною компетентністю публічних службовців (використання шкали оцінювання рівня компетентності публічних службовців та коригування цього рівня), на оцінюванні стану готовності публічних службовців до нововведень (обрання певних критеріїв оцінювання) та на управлінні опором інноваціям в органах влади. Основна мета реалізації зазначеної інноваційної кадрової політики – сформувати здатність (набір професійних компетентностей) публічних службовців діяти в сучасних умовах суспільного розвитку та бути відкритими до впровадження відповідних новацій. Усе це дозволить створити сприятливе інноваційне середовище всередині органів влади, які відповідальні за виконання важливих соціальних, економічних та інших функцій в Україні, і, як наслідок, більш раціонально використовувати наявні внутрішні і зовнішні ресурси для досягнення високого соціально-економічного розвитку національної економіки.

Таким чином, важливою передумовою стабільної роботи системи публічного управління та адміністрування в умовах реформ є обґрунтування умов забезпечення результативного функціонування органів влади в країні, яке може бути досягнуто за рахунок розроблення й впровадження органами публічної влади інноваційних інструментів та технологій. Отже, саме інноваційна діяльність визначає подальший розвиток органів влади, відповідальних за виконання важливих функцій (соціальних, економічних тощо) в Україні. У дослідженні розкрито значення підвищення дієвості здійснення інноваційної діяльності в органах влади для реалізації ефективної економічної політики держави та досягнення високого соціально-економічного розвитку національної економіки України. У роботі запропоновано авторський підхід щодо забезпечення дієвої інноваційної діяльності в органах влади, який акцентує увагу на удосконаленні нормативно-правового, інституційного, кадрового, мотиваційного, науково-методичного, інформаційно-комунікаційного та фінансового забезпечення інноваційної діяльності в органах влади. Використання цього підходу до забезпечення дієвої інноваційної діяльності в органах влади дозволить досягти стійкого розвитку національної економіки в країні.

Список використаних джерел:

1. Управління стратегічним розвитком об'єднаних територіальних громад: інноваційні підходи та інструменти: монографія / С. М. Серьогін, Ю. П. Шаров, Є. І. Бородін, Н. Т. Гончарук [та ін.]; за заг. та наук. ред. С. М. Серьогіна, Ю. П. Шарова. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2016. 276 с.
2. Геєць В. М. Феномен нестабільності – виклик економічному розвитку [Текст] : монографія / В. М. Геєць. Київ : Ін-т економіки та прогнозування НАН України, 2020. 456 с.
3. Global Innovation Index (2021). URL: <https://nrat.ukrintei.ua/globalnyj-innovacijnyj-indeks-2021/> (дата звернення: 18.09.2022)
4. Шумська Г. М. Концептуальні засади здійснення інноваційної діяльності органами публічної влади як основи соціально-економічного розвитку України / Г. М. Шумська // Економіка та суспільство. – Випуск 18. – Мукачєво : Мукачівський державний університет, 2018. – С. 432 – 442.
5. Публічне управління та адміністрування у забезпеченні регіонального розвитку: монографія / Н. Л. Гавкалова, Г. М. Шумська, В. І. Мельник та ін.; за заг. ред. докт. екон. наук, професора Н. Л. Гавкалової. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 390 с.
6. Шумська Г. М. Теоретичні аспекти забезпечення дієвої інноваційної діяльності органами публічної влади як основи розвитку національної економіки. *Інфраструктура ринку*. Випуск 43. Одеса : Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій. 2020. С. 94 – 101.